

Podatkowa Grupa Kapitałowa – kiedy warto rozważyć jej utworzenie?

Przewodnik dla grup kapitałowych dotyczący zalet oraz kluczowych zasad tworzenia i funkcjonowania Podatkowej Grupy Kapitałowej

Szanowni Państwo

W ramach niniejszego materiału chcemy przypomnieć o narzędziu podatkowym obowiązującym od wielu lat, do którego warto powrócić w kontekście wprowadzanych na przestrzeni ostatnich lat zmian podatkowych dla grup kapitałowych.

Z naszych obserwacji wynika, iż większość grup kapitałowych w Polsce płaci efektywnie podatek dochodowy (CIT) na znacznie wyższym poziomie niż stawka nominalna 19%.

Z naszych doświadczeń wynika, iż w przypadku wielu grup kapitałowych, celem poprawy efektywności podatkowej w ramach grupy, zasadnym może być rozważenie utworzenia Podatkowej Grupy Kapitałowej (PGK).

Niniejszy materiał przedstawia kluczowe zalety oraz zasady utworzenia i funkcjonowania PGK na gruncie Ustawy CIT.

Mamy nadzieję, iż dla wielu z Państwa, kilka minut poświęcone na lekturę zainicjuje rozważania w Państwa grupie kapitałowej i ostatecznie przełoży się na realne oszczędności podatkowe.

Grzegorz Szysz

Partner, Kancelaria Prawna
Grant Thornton

Czym jest Podatkowa Grupa Kapitałowa (PGK)?

Podatkowa Grupa Kapitałowa (PGK) to rozwiązanie umożliwiające kilku podatnikom CIT, działającym w ramach jednej grupy kapitałowej, **konsolidację ich wyników podatkowych**.

Institucja Podatkowej Grupy Kapitałowej została wprowadzona do Ustawy CIT **28 lat temu**.

Z pewnością nie można stwierdzić, iż była to instytucja martwa, ale na pewno nie cieszyła się zbyt wysoką popularnością.

Zgodnie z publikowanymi przez Ministerstwo Finansów danymi o indywidualnych podatnikach liczba funkcjonujących na polskim rynku PGK **nigdy nie przekroczyła setki**.

PGK zarejestrowane w:
2004 r. – 5,
2012 r. – 28,
2018 r. – 63.

Najnowsze dane, z sierpnia 2023 r. wskazują na liczbę **71 zarejestrowanych PGK**.

PGK jako narzędzie podatkowe dla grup kapitałowych nie cieszy się zatem zbyt dużą popularnością, co jest **zaskakujące**, biorąc pod uwagę benefity wynikające z utworzenia PGK.

Istota Podatkowej Grupy Kapitałowej (PGK)

Definicja

PGK to zgodnie z Ustawą CIT **odrębna kategoria podatnika** podatku dochodowego od osób prawnych.

PGK tworzą przynajmniej dwie spółki z grupy kapitałowej, które na potrzeby rozliczeń podatku dochodowego są **traktowane jako jeden organizm**.

Potencjalne korzyści

Z utworzeniem PGK wiążą się dla jej członków konkretne, istotne udogodnienia:

1.

Uproszczona zostaje sama procedura płacenia podatku, gdyż obowiązek dokonywania niezbędnych obliczeń i formalności obciąża jeden podmiot – tzw. spółkę dominującą;

2.

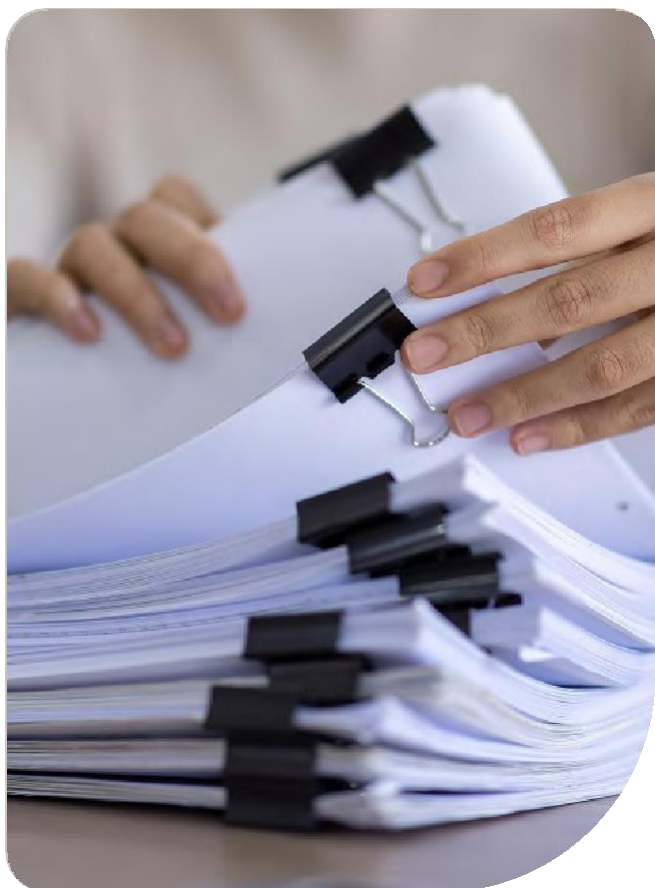
Wykorzystanie formuły PGK może oznaczać w praktyce **wzrost efektywności podatkowej grupy i oszczędności podatkowe**, w sytuacji osiągnięcia strat podatkowych przez część uczestników PGK lub w sytuacji nieefektywności w zakresie rozliczenia kosztów finansowania dłużnego;

3.

PGK to **brak konieczności realizacji obowiązków dokumentacyjnych** w zakresie cen transferowych dla transakcji wewnątrz PGK.

Warunki utworzenia PGK

Grupa kapitałowa chcąc utworzyć PGK powinna spełniać następujące warunki:

- Grupa powinna składać się co najmniej z **2 spółek** posiadających osobowość prawną, mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- Członkowie PGK powinni funkcjonować w odpowiedniej formie prawnej – **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna lub prosta spółka akcyjna**.
- Przeciętny kapitał zakładowy, przypadający na każdą ze spółek nie może być niższy niż **250 tys. zł**.
- „**Spółka dominująca**” musi posiadać **min. 75% udziału** w kapitale zakładowym w każdej ze „**spółek zależnych**”.
- Żadna ze spółek w grupie nie może posiadać **zaległości we wpłatach podatków stanowiących dochód budżetu państwa**.
- Spółki tworzące PGK **nie mogą korzystać ze zwolnień podatkowych** określonych w ustawie.
- Spółki tworzące PGK przy transakcjach kontrolowanych z podmiotami spoza grupy, **nie mogą ustalać warunków różniących się od warunków stosowanych między niepowiązаныmi podmiotami**.
- Spółki powinny zawrzeć umowę **PGK w formie pisemnej, na okres co najmniej 3 lat podatkowych**.

Kiedy warto założyć PGK?

Zasadniczym celem Podatkowej Grupy Kapitałowej (PGK) jest **uproszczenie rozliczeń w zakresie podatku dochodowego spółek ją tworzących** oraz osiągnięcie redukcji łącznego zobowiązania podatkowego podmiotów powiązanych, poprzez konsolidację ich wyników podatkowych.

Może mieć to szczególnie korzystne znaczenie w szczególności, gdy:

Grupa kapitałowa prowadzi kilka działalności, przy czym niektóre z nich są dochodowe, a inne mogą generować straty w danych okresach rozliczeniowych, natomiast konsolidacja podmiotów poprzez połączenie spółek nie jest rozwiązaniem preferowanym ze względu na okoliczności biznesowe – wówczas PGK umożliwi na bieżąco rozliczenie strat jednych spółek z dochodami innych spółek przy zachowaniu odrębności prawnej uczestników PGK.

Podmioty uczestniczące w tej samej grupie kapitałowej zawierają ze sobą liczne transakcje i ich realizacja zgodnie z zasadami dotyczącymi cen transferowych jest kosztowna organizacyjnie i finansowo – w ramach PGK transakcje wewnątrz grupy nie podlegają obowiązkowi dokumentacyjnemu w zakresie cen transferowych.

Część podmiotów w grupie kapitałowej jest silnie uzależnionych od finansowania dłużnego przez co jest narażona na nieefektywność wynikającą z zaliczenia kosztów finansowania dłużnego (odsetki, prowizje, opłaty, premie itp.) do kosztów podatkowych (art. 15c Ustawy CIT)

Przykład liczbowy – wzrost efektywności podatkowej w grupie z wykorzystaniem PGK

Stan faktyczny

- W ramach grupy kapitałowej funkcjonują 3 spółki: Spółka A, Spółka B oraz Spółka C.
- Spółka A ma ugruntowaną pozycję na rynku i od lat prowadzi działalność, która przynosi spore dochody.
- W 2024 roku osiągnęła dochód na poziomie 20.000.000 zł. Spółki B i C w tym samym roku wygenerowały straty, odpowiednio 6.000.000 i 8.000.000 zł.

Przykład 1: Grupa kapitałowa nie będąca PGK

W takich okolicznościach Spółka A zapłaci 3.800.000 zł podatku CIT ($20.000.000 \times 19\% = 3.800.000$).

Co oczywiste, Spółki B i C podatku dochodowego nie zapłacą, bowiem po ich stronie dochód w ogóle nie powstał.

Jednakże, w takiej sytuacji o wiele bardziej istotne wydaje się to, jakie obciążenie podatkowe de facto poniesie grupa kapitałowa jako całość. Jeśli obliczymy **dochód całej grupy kapitałowej**, to kształtuje się on na poziomie 6.000.000 zł. ($20.000.000 - (6.000.000 + 8.000.000) = 6.000.000$)

Wobec tego, **efektywne obciążenie podatkowe** grupy kapitałowej kształtuje się na poziomie ponad 63%. ($3.800.000 / 6.000.000 = 0,63$)

Przykład 2: Grupa kapitałowa tworząca PGK

Poziom osiągniętych spółki dochodów kształtuje się identycznie jak w Przykładzie 1.

Skoro PGK rozlicza się jako jeden samodzielny podatnik to widzimy, że jej dochód podlegający opodatkowaniu wyniesie 6.000.000 zł ($20.000.000 - (6.000.000 + 8.000.000) = 6.000.000$ zł)

Wobec tego **podatek dochodowy** jaki musi zapłacić PGK wyniesie wówczas 1.140.000 zł ($6.000.000 \times 19\% = 1.140.000$)

Jak widać, **rzeczywista stawka obciążenia podatkowego**, to w tym przypadku 19%, a nie jak w Przykładzie 1. ponad 63%.

Co więcej, pozwala to grupie kapitałowej na **oszczędność** rzędu 2.660.000 zł w skali roku ($3.800.000 - 1.140.000 = 2.660.000$)

Podsumowanie

Podmiot	Dochód globalny grupy	CIT	Efektywna stawka podatku
Grupa kapitałowa bez PGK	6.000.000 zł	3.800.000 zł	63%
Grupa kapitałowa z PGK	6.000.000 zł	1.140.000 zł	19%

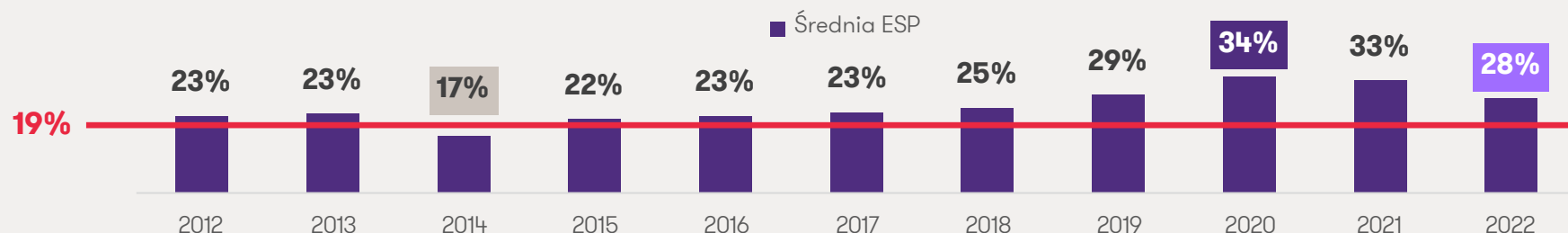
Podatki dla firm od lat wyższe niż 19%

Największe Grupy Kapitałowe notowane na warszawskiej giełdzie od lat płacą wyższe podatki niż wskazywałaby stawka nominalna CIT 19%.

Mimo, że w Polsce od prawie 20 lat obowiązuje – z pewnymi wyjątkami – 19% stawka podatku dochodowego od osób prawnych CIT, polscy przedsiębiorcy mierzą się w rzeczywistości z dużo większymi obciążeniami podatkowymi. Jak wskazują dane finansowe największych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie, które są zobowiązane do publikacji szczegółowych sprawozdań finansowych, **efektywna stawka podatkowa (ESP) w ostatnich 11 latach co do zasady znajdowała się powyżej ustawowego poziomu**. Jedyne w roku 2014 r. była ona niższa od stawki nominalnej i wyniosła 17%.

Takiego stanu rzeczy upatrywać można w szczególności w skomplikowaniu struktur Grup Kapitałowych – wraz z wydłużaniem się czasu ich funkcjonowania narasta coraz więcej nieuporządkowanych i nieefektywnych podatkowo elementów. Nadal widoczna jest także **przewaga obciążeń podatkowych i okołopodatkowych nad wprowadzanymi rozwiązaniami sprzyjającymi** Grupom Kapitałowym i reszcie przedsiębiorców. Nie bez znaczenia pozostaje również kwestia restrykcyjnego podejścia organów skarbowych do kwalifikacji danych kategorii jako koszty uzyskania przychodu.

Wykres 1. Średnia ESP wybranych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie w latach 2012-2022 oraz jej odniesienie do stawki nominalnej (19%)

Źródło: Opracowanie własne, dane pochodzą z raportu „Podatkowa rzeczywistość Grup Kapitałowych” edycja II, lipiec 2023 r.

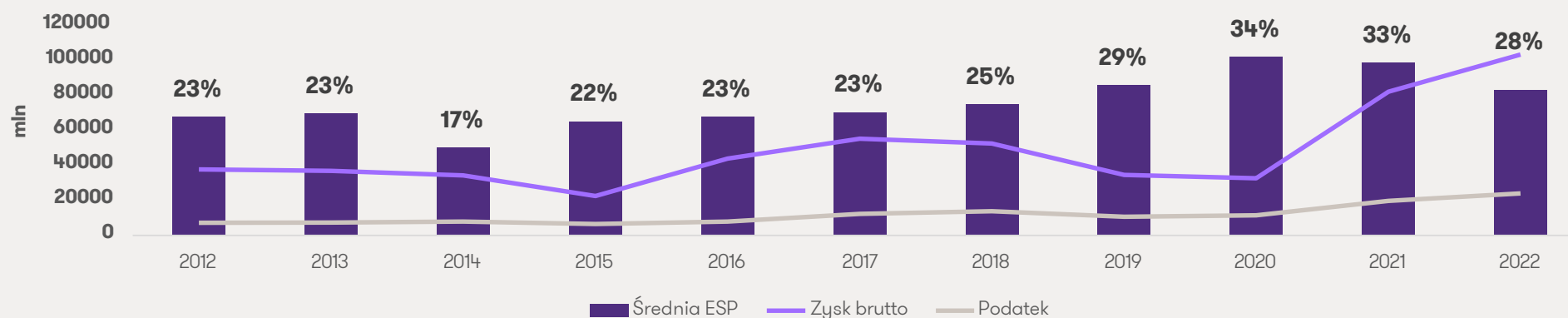
Ostatnie lata szczególnie dotkliwe podatkowo

Grupy Kapitałowe z GPW w ostatnich 4 latach na transfery do fiskusa przeznaczają blisko 1/3 generowanych zysków.

Lata 2019-2022 były szczególnie dotkliwe podatkowo dla przedsiębiorców. Jak wskazują dane spółek notowanych na warszawskiej giełdzie, najbardziej obciążający był rok 2020, gdy **rzeczywista stawka podatkowa sięgnęła 34%**, rok później było to 33%, a w 2022 r. – 28%, podobnie jak w roku 2019. W tym czasie firmy mierzyły się z licznymi wyzwaniem

gospodarczymi spowodowanymi pandemią COVID-19 oraz wybuchem wojny w Ukrainie. Wysokie obciążenia fiskalne były zatem dodatkowym utrudnieniem dla rozwoju biznesu w Polsce. W roku 2022 utrzymywał się trend nieznacznej obniżki efektywnej stawki podatkowej ESP, przy czym nadal jest on na dotkliwym poziomie oscylującym blisko 30%.

Wykres 2. Średnia ESP wybranych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie w latach 2012-2022

Źródło: Opracowanie własne, dane pochodzą z raportu „Podatkowa rzeczywistość Grup Kapitałowych” edycja II, lipiec 2023 r.

Audyt

Badanie sprawozdań finansowych
Wdrażanie MSSF, MSR
Audyt wewnętrzny

Doradztwo podatkowe

Postępowania podatkowe
Audyty i due diligence podatkowe
Procedury podatkowe
Działalność innowacyjna

Co jeszcze możemy dla Państwa zrobić?

Oferta Grant Thornton w Polsce to **80 grup usług**, realizowanych w ramach ośmiu linii biznesowych.

Tak szeroki wachlarz kompetencji daje gwarancję, że wesprzemy Twoją organizację niemal **w każdym obszarze, w którym tego potrzebujesz.**

Doradztwo transakcyjne

Sprzedaż i zakup biznesu
Podatkowe i prawne doradztwo transakcyjne
Due diligence

Konsulting

Doradztwo finansowe
Wyceny i modele finansowe
Optymalizacje procesów
Systemy zarządzania

Kancelaria prawna

Zakładanie i reorganizacja biznesu
Obsługa prawna spółek
Sukcesja biznesu
Prawo pracy

Konsulting cyfrowy

Postępowania podatkowe
Audyty i due diligence podatkowe
Procedury podatkowe
Działalność innowacyjna

Outsourcing rachunkowości

Prowadzenie rachunkowości
Nadzór księgowy
Tax compliance
Zastępstwo personelu

Outsourcing płac i kadr

Usługi kadrowe i płacowe
Doradztwo prawne w zakresie kadr i płac
Zastępstwo personelu

Doradztwo europejskie

Dotacje z UE
Dotacje z innych źródeł
Strategie i plany rozwoju lokalnego

... i wiele, wiele innych!

Sprawdź na:
GrantThornton.pl >

Zapraszamy do kontaktu

Grzegorz Szysz

Partner, Radca Prawny,
Doradca Podatkowy
Lider Zespołu Podatkowego
Doradztwa Transakcyjnego
M +48 661 530 233
E Grzegorz.Szysz@pl.gt.com

Marcin Szufiak

Doradca
Zespół Podatkowego
Doradztwa Transakcyjnego
M +48 785 640 299
E marcin.szufiak@pl.gt.com

Biorąc pod uwagę wymienione zalety PGK zasadnym jest, aby każda grupa kapitałowa rozważyła możliwość utworzenia PGK.

Powyższa teza zyskuje na aktualności biorąc pod uwagę również dostrzegalny ogólny trend wzrostu efektywnej stopy procentowej opodatkowania wśród grup kapitałowych.

Zapraszamy do lektury raportu dotyczącego efektywnej stawki podatkowej Grup Kapitałowych w Polsce - [19% CIT tylko na papierze – jakie podatki płacą firmy w Polsce?](#) - i do kontaktu w zakresie możliwości utworzenia PGK.

Jesteśmy jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie. W Polsce działamy od 1993 roku. Posiadamy ponad 1000-osobowy zespół oraz 8 biur w kluczowych aglomeracjach, rocznie obsługujemy ponad 2,4 tys. Klientów. Na świecie jesteśmy obecni w 147 krajach i zatrudniamy ponad 68 tys. pracowników, a historia firmy sięga 1904 roku.